

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2021-25-03

09.06.2021.

Ierosināta lieta par normām, kas noteic privātpersonai atlīdzināmo ar juridisko palīdzību saistīto izmaksu maksimālo apmēru

Satversmes tiesas 4. kolēģija 2021. gada 9. jūnijā ierosināja lietu “Par Ministru kabineta 2011. gada 8. novembra noteikumu Nr. 859 “Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru” 3., 4. un 5. punkta (redakcijā, kas bija spēkā no 2015. gada 8. maija līdz 2020. gada 9. aprīlim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Ministru kabineta 2011. gada 8. novembra noteikumu Nr. 859 “Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru” (turpmāk – noteikumi Nr. 859) 3. punkts redakcijā, kas bija spēkā no 2015. gada 8. maija līdz 2020. gada 9. aprīlim, noteica, ka Valsts atlīdzina izmaksas vienai personai šādā apmērā:

1. par sniegtu juridisko konsultāciju – 19,21 *euro* stundā;
2. par pieteikuma, blakus sūdzības vai administratīvā līguma (izlīguma) sastādīšanu – 32,01 *euro*;
3. par apelācijas sūdzības un pretapelācijas sūdzības sastādīšanu – 38,42 *euro*;
4. par kasācijas sūdzības sastādīšanu – 45,53 *euro*;
5. par tāda dokumenta sastādīšanu, kas nepieciešams lietas izlemšanai (iesniegumi, lūgumi vai paskaidrojumi (izņemot dokumentu par informācijas pieprasīšanu un šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4.apakšpunktā minētos dokumentus)) – 25,61 *euro*;
6. par šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4.apakšpunktā minēto dokumentu papildinājumu sastādīšanu – 25,61 *euro*;
7. par pārstāvību tiesas sēdē – 28,46 *euro* stundā;
8. par iepazīšanos ar lietas materiālu vienu sējumu tiesā vienas tiesas instances ietvaros – 19,21 *euro*.

Noteikumu Nr. 859 4. punkts redakcijā, kas bija spēkā no 2015. gada 8. maija līdz 2020. gada 9. aprīlim: “Valsts sedz izdevumus par sniegtu juridisko konsultāciju šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minētajā apmērā ne vairāk kā par piecām stundām vienas lietas ietvaros.”

Noteikumu Nr. 859 5. punkts redakcijā, kas bija spēkā no 2015. gada 8. maija līdz 2020. gada 9. aprīlim: “Valsts sedz izdevumus ne vairāk kā par piecu šo noteikumu 3.2., 3.3., 3.4., 3.5. un 3.6. apakšpunktā minēto dokumentu sastādīšanu vienas lietas ietvaros.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMA

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmais teikums: “Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.”.

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc SIA „TAVEX” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikuma. Pret Pieteikuma iesniedzēju tikusi ierosināta administratīvā pārkāpuma lieta, kas pēc attiecīgā lēmuma apstrīdēšanas un tiesvedības, tai noslēgusies labvēlīgi. Šī procesa ietvaros Pieteikuma iesniedzēja saņēma juridisko palīdzību, ko sniedza zvērināts advokāts. Pēc galīgā tiesas nolēmuma administratīvā pārkāpuma lietā spēkā stāšanās, Pieteikuma iesniedzēja vērsās iestādē ar lūgumu atlīdzināt ar juridiskās palīdzības sniegšanu saistītās izmaksas. Iestāde un administratīvās tiesas piešķīra atlīdzību noteikumu Nr. 859 noteiktajā apmērā. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētajās normās noteiktā atlīdzība par konkrētu darbību veikšanu juridiskās palīdzības ietvaros ir noteikta nesamērīgi mazā apmērā. Apstrīdētās normas neparedzot atlīdzinājumu par advokāta sniegtās juridiskās palīdzības izdevumiem, kas bijuši nepieciešami efektīvai lietas vešanai. Proti, tajās neesot noteikti visi juridiskās palīdzības izdevumu veidi, kas varot būt nepieciešami efektīvai lietas vešanai. Tāpat apstrīdētajās normās noteiktie atlīdzinājuma apmēri, neskatoties uz to, ka laikā no to pieņemšanas 2011. gada 8. novembrī bija cēlušās patēriņa cenas, kā arī cēlies iedzīvotāju dzīves līmenis, netika grozīti. Tādējādi apstrīdētās normas mazinot advokātu un līdz ar to arī tiesu pieejamību. Līdz ar to ar šīm normām esot ierobežotas Pieteikuma iesniedzējas tiesības uz taisnīgu tiesu.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Ministru kabinetu līdz **2021. gada 9. augustam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2021. gada 9. novembris**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2021/06/2021-25-03_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzi informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par [Satversmes tiesu](#).

